

XVIII K

Box

Veblen:

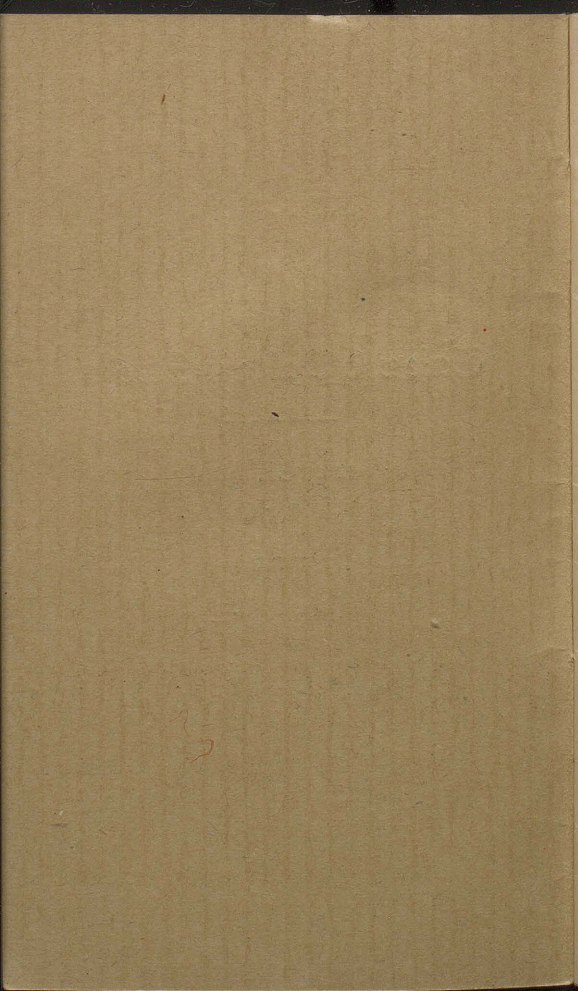
Tale ved

Tale ved Valdris-Stejne.

I Como Park, St. Paul, den 8de
September 1901.

Af Professor A. A. Veblen.

XVIII R

Tale ved Valdris=Stevne.

I Como Park, St. Paul, den 8de
September 1901.

Af Professor A. A. Veblen.

Dei so sfo tala te slet ei f6rjamling so denne sfulds6 vijt v6era taa dei so best hjenns6 Valdrisadn haads6 her o heims6. Men ner no ein so 6 f6dd o upv6stfin paa desje siun aat di stor6 vatne, o ha l6ert spraa6s6 herr6 sofo d6e ha lete se j6era iblant alslags6 norsska, o andre slags6 f6lt m6e, her i lande, vaaga se te tala te dikk6n idag, so kunna d6e h6v6e se um d6e faa ho6rs6 kost d6e jek te att'n vart s6ett6 te di.

Daa nofo taa dei so tofo se paa faa istand dette m6te ora ut um d6e ve me at ess e vilds6 j6lps6 te m6e ei liti tal6 so kunna d6e v6era bra, so svara e at d6e kunna e v6el pr6v6e, vart d6e hji 6nnor

47928

raae, men at e vildø helst verra teſtæis
 o herrø lyp paa, o læta dei tala ſo va
 bærp ſjikka te di. ſau, dei te o ſkreib
 i bløe at ve deſſe møte ſkuldø e haldø ei
 talø o dæ tiſmeir paa Valdrismaal. ſa,
 um e ſka førtelja dæ ſjøl, ſo vart e meſt
 liſeſo ræddø, daa e ſaag dette i Abiſun,
 ſo e va fhytø gønge e ſkuldø frampaa
 hyyrhjigølvø o læſa aat gamlø Otteſen i
 Valdrishyyrhjun i Manitowocſtoge. O
 no ſtaar e no her mæ jarta eiſtan ova-
 før ſkoſolo, o dø bli nohgde te ta te takkø
 mæ di e by dikkan. E ſka prøvø ſnøggø
 me, ſo at dei ſo æ bærp laga te di, o ha
 lettar før di mæ ſpraake, kunnø faa bli
 hyyrde. Dæ æ viſt te hnyji at mange
 taa dei faa maalø ſit up her idag.

Evært bra æ dæ viſt før uſ at mø ſan-
 kø uſ iſamen engor o an gønge ſoſo mø
 ha jort dæ no idag. Um dæ kan dæ hji
 væra meir en ei meining veit e; o dei
 ha tent ſtor taf o ærpø dei ſo fhyt koma
 te tænhji paa deſſe Valdrismøto. O
 mø æ viſt meir en taf ſkuldigne dei ſo ha
 take paa ſe ſo mhyji brh o køſtna før
 baadø deſſe o are møto, ner mø ſko tala
 um dæ.

Dei ſo va granna o goe venne heimø,

o no leba langt ifraa inan her, æ vøl dei so funnø ha støstø goheitætaa desse stebno. Her funnø dei daa fjørnhø venfkapen, o fvallø mæ inan um dei jævø dagadn, so jek i leit en i arbei, o fost dei haddø dæ gøt en lei ilt tejamen. E tænhji hji herrø paa den veslø moroe dei ha den rie dei æ mæ inan. Støstø hugnan dei faa æ den dei ta mæ se heimattø, dæ so faar dei te lunkast ifringo jartørøtadn ettesia ner dei tænhji tebafers paa dei dei ha treft o vørte paa minte um her; o ner dæ rænnø dei i tankadn alt dæ so bli tala o fve'e um her idag, anti dæ æ berg o fjøssa o stog o soleio, en hougafofk o jolesveina, en um dæ so æ rjupejakt o buføring o hestebhto, en fo dæ no her bli prata um.

Dæ æ vijt so at dei gamlø, dei so vøro vaksne en omaga daa dei fjørlet Baldris, o no ha vørø jilde aat i lang ti, at dei ha støstø glein taa desse møto. Men dei sfo hji ha al goheite taa di dei herrø. Mø, dei unge, nyø Baldrisadn, so æ fjødde, en i dæ minstø upvøksne her, mø mæ sfo jæra us nyttø o ha gøt taa di.

Fjør dæ fjytø so æ dæ no gøt aat us dæ at mø faa sjaa fost dei gamlø tingø

up o letuþ. So faa mþ hþyrþ o lærþ so myhji um dæ venþ jævþ Baldris so liggþ der so tet upunde hemele; fo hellsigne o jerve dei vþro dei traustþ, senastærkþ karadn so bats up der, o fo trufasta o flinka dei vþro dei finþ, raulettþ jentudn so va no dæ bestþ taa alt, daa maata, i heile Baldris dale. Ner mþ no hohrþ fo dei va te fara desþa der heimþ o fo utepaa fbemþfþlk mþradn en mormþradn vora o dei arþ hjeringadn der maattþ ha vþre, so hjem dæ us fere at ebno te sama slags fþlk æ mþ mæ. Sama slags tþte so dæ va i dei æ dæ i us, o mþ æ daa sama jildþ fþlþþþre mþ mæ.

So kunnþ mþ alle, baadþ dei ungo o dei gamlo, atve dæ at mþ faa helsþ paa venne o hjenninga mþ hji ha set paa lang ti, faa treffþ'n mængde taa dei mþ ha hohrt um so þfto, men alder ha set, o endaa mange te so æ lifesþo dugele fþlk, so mþ inhji ha hþhrt stþrþþ um fþren mþ mþtaft mæ dei her idag. Ner mþ daa reisþ heimat, for dit'n græv o strir paa sin bis, so kunnþ mþ glea us ober alle desþe nhþ vennisdn vore, so mþ fann her ve mþte. So kan dæ snertþ te at engon kan finnþ'n sambhygding idag so'n

hji ha vøre viarrø glas i, engon so'n
 hji ha halde mæ i alt'n ha hoyrt um'n,
 en engon so dæ kan ha vørte sagt leie or
 um. Men ner no karadn faa sjaa inan
 her o koma te pratø ve inan, so bli dæ
 jednø te di at dei sjiljast so goe venne o
 mæ mhji bærsø tanka um inan, og paa
 di ærsø dei daa vel tente paa bæo sjo.

Men dæ æ hji aleinsø før di at gamal
 venfkap kan lunkast upat o at mø sfo faa
 finnø nye hjenninga iblant vort eisø bhg-
 dasølf en te læta væl ve inan um alt ~~de~~
 gosø o grummø der heimø, at mø bordø
 maa i bon engon dagen te sfo ei Bal-
 dris samling so denne. O dæ æ hji ber-
 rø te æta taa bestø mate voro te duggurs
 tesamen, en te lhø paa dei gamlø laat-
 tadn, en før dei talo so sfo haldast, at mø
 tata us sfo helgedaga, resso e veit fo
 mø æ komne her ette.

Kan dette møte brukast so at dæ ofso
 bli te nyttis baadø før us o sia før alle
 are norfka, o derte før heilø lande, so
 maa no dæ væra lifesjo bra so den hug-
 nan o gle'in mø ventø us taa di. Sjøst,
 so maatte dæ vist lønsø se før us um mø
 jeve us te lærsø us sjølve hjenne^o so væl
 so mø kunnø, baadø te o førstaa dæ kan

væra us temeins o dæ so æ us tegagns i karakter o updragils. Beta mō for mō æ veifast so væl so for mō æ sterfast, so funnō mō so mōhji bæro brufō dæ so æ betrutt us o dæ so æ nelagt i us. So funnō mō daa samraaast um fojt mō sfo skapa us so at mō bli so dugele o glupe fōlk i alle maata at mō jera væl ifraa us dæ lage so æ sætt us her i vern — so at mō ærō minne ette dei gamlō Baldriso der heimō so mō æ utstōfne ifra, o so at dei so sfo ta i der mō maa eigōng slepō take, hji funnō ha dæ seia anna'n dei maa nohtō se væl esō dei jera dæ glu=par dei.

No hjem e te tænhji paa dæ at dæ bli fakt um us, stundo, at mō æ slue framfōr fōlk ifraa sumla ara bhgda, o at mō ha so let fōr o mistru baade inan o are. Dæ kan gōtt væra at dæ erende lite so hji æ lagn i di dei seia um dæ; o den so hat nohgde ti so funna'n kansji uppedaga grunn te desse dōmningen deiris. Dæ kan no i dæ minstō hji sfa us um mō læjji mærhji te di at dei seia dette um us, um dæ nok vist æ so at dæ æ hji nofo verrō en feretankin o fōrsiktigheite vor so maa ha sfulde fōr dæ mejtō taa di.

Mø kunngø hji neftø at dæ kan vera meint nok, før dei so æ berrø so maatele hjende mæ us, te fyrstaa us so grant at dei kunngø dømmø aldelis ret um us i desse sthjhjie. Þaa den maatin kan Baldrifn vara vansfele nok før dei. Dæ kan gött hendø at mø stundo aftø us før vael o at mø ærø lite før trauge te seia ifraa, o at mø hji rae seia meininge vor endefram nok. Soleise va dæ ei Baldrishjering so vart spord ein mörgo um ho truddø dæ vart gött lover o dagen. "Jau dæ ser ut so baao," svara o, o greiar svar va dæ hji faa taa'n.

Sama tött'n, en ein taa sama slage, ser'n i sumle taa nykomaro. No æ dæ hji sprettignarø fara finngø en dei æ; men lel so kunna'n tru dei va stibe i leo sthjis maanadn dei æ her, o mø ha set fo traat d'æ før dei lærø faa vestn taa se um dei so gaa i hart arbei i sterkø solhete.

So æ dæ denne haatvarheite so mø æ namjetne før, o so dæ æ hænt um nokon Baldris bli kvit so lænjin lebe. Haatvarheite aat ein eftø Baldris, ein taa dei gamlø, æ ei vansfele kunst, o dæ maa fjølk mæ valmindele gött hubu te før-

staa o lærø den kunste; men lel jo kan
dæ hji væra best o kōstø førmhji ti o
hububrøt paa o.

No ska hji e seia dæ æ nofo fale i no-
fon taa desse eigenskapo e her ha nævnt.
Dæ æ no nofo seers fint ve denne haat-
varheite, o denne seigheite o försiktigheite
e ha tala um høyre okso te jaa sjele trau-
ste o trufaste fōllk; men mø kunnø staa
us best ve at mø a k t ø u s f ø r f ø r =
m h h j t a a d e i.

Dæ so æ bestø plaga vor æ al denne
elstken mø lejji paa prut o bismi o stri
um alt mø ifo ha før us. D'æ okso sant
at mø æ hji aleinø um dette; sama
feil'n hæng ve alle norika, o æ dei te lei-
heit. Men netup derfør shnist e mø bor-
de prøvø te høtø paa denne feil'n en
læjji taa us dette lyte. O nofo taa di
jævastø ve desse møto voro æ dæ at dei
kunnø tenø te bindø us isamen o lærø
us te einast meir o meir. O dæ hji raa
før us at mø kunnø leba føruta suntreb-
na meinigheite, o svelstø ei tvo tre presta
der mø kunna ha raa te nokoleine lebe-
maate aat ein, so kunnø mø daa endele
je inan løv te dyrkø fo tru ein vil, o
hji stri seint o tile um kæm dæ æ taa us

so ha sönne beinastø stigen te hemels.
 D'æ sanheit i di dei seia attø saarø gror
 hji so lænji dæ bli flora o rebe i di, o at
 "eit go-or jere meir en tiø bonor."

So hænde dæ stundø at ein en an taa
 voro eiø granna bli umtala te enfort
 embæte. Men esjo'n daa æ viljogø te
 prøvø faa dæ, o tismeir seie at'n jednø
 vil mø sfo stemmø paa'n, so faar stat-
 farn illæte før dæ at han sfa vilja sæta se
 up o prøvø væra so umframt te far.
 Dæ kan raakø te at'n faar hohrø dæ va
 flent nok baadø te mat og pløg jaa sölfo
 has, taa di at far has va so obetog at han
 let gutadn sene danglø paa skulun, ner'n
 ha hat sørnøn'n ha hat dei heimø o lete
 dei tent dæ dei aat o sleit. O so seiist dæ
 mæ kansji at halde'n hji so mange blø o
 hjøft'n mindrø mæ bōka so vøre dæ
 gresfar heitø jaa o sjøl.

Ja so gale bli dæ no hji rae o alle-
 stane; men e tænhji dæ finst hji so faae
 taa dei so dra hjensl paa belæte, o so
 funnø samthkhji i di at dæ æ hji sjeldra
 aldelis burti villa. No æ dæ nok so at
 mø shtaft bra um dei taa vorø sölø so alt
 ha kome se fram i værn; men mø fun-

na jednø haldø bærpø ifamen o væra te
 størrø jølp før mangein dugele ung
 man so har hug te brukø gaabudn sena
 te størrø nyttø før us o te meir ærpø før
 se sjiøl. Dæ bli hji førmenge taa Val-
 drijo i embeto, o te blasfrivara, o te
 døftøra, o te hjøpmenna, o te presta o
 lærara forsova. Mø maa hufzø paa, at
 dæ æ no hji so svert mange taa us, o ejs
 mø viljø at Baldrisnabnø sfa attast i
 blant norfko, so maa mø dra us nemmar
 ifamen o haldø tesamen so fara o brør.
 Mø ha no hji førnø'n o sjemmast taa di
 mø alt ha jort, ner mø mælø us mæ
 are bygdafølk, o te al visjø hji ner mø
 hufzø paa at heimbygdadn aat dæ mestø
 taa dei arø norfko va størrø en følkutarø
 en vora; o mangestane bhjhntø dei te
 reijsø hit lænji før mø bhjhntø. Desse
 Baldrisadn so kom her i fyst'n, o utober,
 o sette se ne i sfogo o paa prærio, ha
 take slete ølvørle taf, o røt so dugele up
 før us, at mø so dæ no lht litast paa
 funnø faa baadø ti o kraft teovers te
 mangø ting so dei inhji røff te; o derfør
 tænhji e dø haldø mæ me i di at dæ fun-
 nø dei krebja taa us at mø ruslø paa us
 o vise us jæve bødn ette desse jævø gam-

lø so ha so væl o gøtt bhjynt dæ lage dei ha sætt us. Men so mjhji ha mō alle-reio utretta at'n kan vijt spaa dæ at i di noriskø kapsprange her i lande sfo no hji Baldrisadn koma høflandis ette dei arø.

Mer mō ta te prøvø faa greiø paa fo-pars mansterke mō ærø, daa kunnø mō sjaa fo væl mō ha fornøn at mō einast o samlø us um dei iblant us so æ dugele te høvdinga, o fo bra dæ æ at for taa us veit fo'n æ te far rejs mō sfo prøvø hal-dø us væl fram iblant norisko.

No æ dæ hji litt se, kan engon seia, at um mō ta alle noriskadn so finnaft her i lande, at dei kunnø førmaa so mjhji at dæ æ nolo te nævnø iblant so mange ei-risa o thsfera, o alle dei andrø. Men so beta mō daa at dæ æ alti'n melion taa dei her so ha noriskt blo i aaro, o at dei alt ha jort store ting i dei ti'n dei ha vøre her.

No mange Baldrisa æ dæ so i desse melione? E kom eigong iprat mæ ein man so va paa reijsø gøt so al ti, o han reistsø mejt allestane i desse nemmastø stato. "Dæ æ rart mæ desse Baldriso," sa'n, "for'n hjem so æ dæ Valorisa."

"No mange meina du dæ æ taa dei?" ja
 e. "O, e ha vøl set mest alle Baldrifa
 so finnast her i lande, veite. O dæ æ vist
 haltressenshjuø tus'n taa dei — o hælte
 taa dei æ sjylde gamlø Brandt," la'n te.
 Dette bar no hurti villa dæ lel, maata.
 Denne man haddø no hji rekna, beta dø,
 men tof dæ so paa ei bone; oso haddø'n
 vøl hji tenkt ober dæ at følkeslag me du-
 gele framfær alti synast manstærkar en
 dei virkele æ. Dæ us no rekno ette so sto
 mø sjaa. Heimø, i heilø Baldris, ska dæ
 bæra ei sohja tus'n minnisjo, ner'n tæf
 me storfølfo, o Hallinga o are so ha
 hjøft se in der i seinarø ti. Roma mø no
 ihug at d'æ sopars so hælte so mange
 norfka taa alle slag her so dæ æ i sjølvo
 Nøri, so vørte dæ ette di, i dæ høfstø, niø
 tus'n Baldrifa her. Men mø ljøtø nof
 sæta talø endaa høgre. O ska hji seia
 imot di anna'n mø kansji førmeirast for-
 tar en sumle taa desse arø; oso beta mø
 dæ at dæ ha alti vøre flek ein sporna o
 slekt eit jag ette Baldrisjento at svert
 mange norfka or ara bygda o jambøl fara
 ifraa andre lønd ha snaala te se taa dei
 te hjeringa; o mø beta no dæ at Weste-
 lændings o Hallinggjentudn o dei arestan

ifraa ha hji plent fleji imot dei taa us
 so ha leit ettel smaka iblant dei. Retnø-
 mø daa mæ iblant Baldriso alle dei, so
 æ fomme ette desse jiftarmaalo, so æ dæi
 mogele at talø kan sætast up so høgt so
 imot ei tølvs tus'n. Men at nokon kan
 faa dæ te di at d'æ meir en tølvs tus'n
 her i lande so paa nokon maate kunno
 fallast Baldrisa, sijnist e æ omogele.

No maa dei hji gloymast desse tale
 ner dæ bli sporna um fo mø dugø te o
 foft mø staa us ner mø mælast ataat are
 bygdafølk. Læt me nævnø herrø dæ at
 d'æ i Nøri meir en firø gønge so mange
 Sogninga so dæ æ Baldrisa, hæltraa gøn-
 ge so mange Telamærhjinga, o mest
 trjaa gønge so mange Gubrandsdøle.
 Dæ æ hælþønnor gøng so mange følk i
 Stavanger by so dæ æ i heilø Baldris.
 O æ dæ so mange fleire taa desse der
 heimø so æ dei vøl impaa life so myhji
 manstærfar en mø her mæ æ dæ ventø.

"Baldris æ nok vitt dæ," ja hjeringe,
 "dæ tber anekso austa aas'n o tber heima
 aas'n, o endaa æ dæ meir te." Men
 um dæ no æ vitt o stort so æ dæ alle-
 mestø taa di lite tes te leva taa. Der
 upmæ sjølvo Totunheime lyt Minisja stri

so d'æ mest otruandis før di ho behøve te
 levemaate. O dette sletø o strevø ha
 jort Baldrisadn baadø før se o harbarne,
 so at dæ lht leitast vitt o breitt ette dei so
 ha dæ hærsø før o koma fram i vern. Um
 mō hji meir en ein dusing tus'n taa us
 so kunno mō lel peifø paa mange nok
 iblant us te slynø fōlk at dæ æ dugele
 tōte i us; o mō kunno gōtt løva ut dæ at
 taa di so liggø paa vort fōlk te arbei en
 ansvar sfo mō klarø vor del o kansji væl
 so dæ.

Men fav o fapping o dragemaal æ hji
 dæ bestø e har te tala um. Slet o stri
 æ dæ let faa nok taa. Vele o magt te
 ta i vanta dæ hji paa jaa us; o betø æ
 slett at dæ væksø o hjem se fort.

Æ hat hug te seia lite um nofo are
 ting e snyiit mō bordø læjji paa jarta;
 o dei tinjiden æ so væl isamenbridga mæ
 inan at d'æ hji gōtt o sjiilja dei aat for
 før se. So at e tænhji e slær dei samen
 i eit o seie dæ æ um sagae vor e vil tala,
 en um Baldrisfagae.

Mhji æ alt samla o nestrebe o trykt
 um indvandringe o um dei noriskø nh-
 slygdadn, baade paa eit spraaf o paa di
 arø. Nofo æ trykt i bōka o ein heil smale

meir æ dæ finnst i gamle blø; o dei so ha samla o arbeit up alt dette æ svert myhji taf o ærø værde. E trur dæ at dei so ha dreve mæ desse skribingen beta at mō æ tafnemmele før dæ. O alt e har te seia um dæ meina e skuldø væra dei tegagns. Men e meina dæ æ sværandis myhji meir so kunna o skuldø jeraft, o at mō kunno tænhji up o prøbbø maata mæ di so kansji æ oprøbbe, en inhji prøbbe nofo viar. Kort fameli so æ borte stifta en grunlagt her i lande bordø ha sig eiø saga neskrævi o bevara. Leva dei enno dei gamlø so kom o jettø se ne, anti dæ va i skoge en paa prærie, so skulde dei so ha best før di faa desse gamlø te førtelja um alt dei minnast taa di so ha hent ifraa dei fhstø dago so væl so ifraa seinarø tie. Alt'n kan faa dei te førtelja bordø sætast ne, baadø dæ so shnist nofo vært o dæ so hji hyst ut te anna'n prat. Dæ æ so øfto so at dæ uslastø taa di so dæ johmist paa kan bli alderso jævt ette ei ti. E trur d'æ hji fale før dæ bli førmyhji taa di so bli so leise bevara. O dæmæ skuldø dæ skrivast ne plent sofo dæ bli førtælt. Kan'n faa dei te tala simpelt, endefram Valdrið so

æ dæ somhji bærp. Øllø nørn skulds
 sælast ne sofo dei uttala dei, o inhji ve-
 last um ette bokmaale. Saar'n dei te
 førtelja, o dei ta mæ ein heil del um
 grannadn o sjhldfølk so maa'n før alting
 skrivø dæ ne altsama. Dæ so æ mest
 vært i alt di dei hukø æ jednø dette so
 bli drage in um dei so kan seiaft væra
 uttasør sjølvo famelie. Runnø dei je
 aarstal en full dato ner nofo æ hent so
 beit'n dæ æ bra. Men ner andre hendils
 ve sama tie bli umtala, so um dæ kunna
 bli sagt so at dæ va nofo so jek te "sama
 aarø so'n Lars paa Moe miøstø fhstø
 hjeringe si, ho Gro so kom otor Houge, o
 at dæ va aarø før mø hjøstø den øhstrø
 førti'n mø no ha" — so hjem dæ in
 ting so kan væra meir vært ha mæ en
 baadø eit o fleire aarstal.

So skuldø dæ hji førsmaaast heldan dæ
 dei ha te seia um kost dei inreiddø huse
 si, fo dei haddø te krøtør, ambø, klæo, o
 slett; fem dei hadde te arbeiskara, o fem
 dei jordø arbeishyto mæ. Dæ maa'n
 sjønø at dæ tæft mæ alt so bli sagt um
 hjhrhjo o skulo o alt so angaar grændu.
 Ei sletø famelifaga skuldø bhjynnø so
 langt tebakers i ti'n o i gamlø heimbygdn

so dei gamlø beta nofo vijt o tala um. O daa jældø dæ at dæ bli upstreve alt dæ so kan finnast um ætte o alle sjhldfølk, baadø dæ so æ jilt o dæ so kan ha vøre gale; fo dei eittø, for dei kom ifraa, for dei levdø, fem dei jiftø se mæ; fo dei va te følk, anti dei vøro dugese minisjo en dæ skuldø hændø dei ha vøre ovvøro o uslinga.

Esß no dei so høyrø te kort fameli kunna bli einte um nofo slekt, so at for æt, en for grein taa ættu, arbeidø up ei slekø saga so dette kunna bli, so vilde dæ væra herle før dei so koma ette, o glæe i di vildø dei vijt væra; o kost dei vildø taktø o ærø us før dæ bli jednø meir en mø no funnø sjønø.

Dæ æ hji tankin min at dæ æ ve dæ tryhji alt dette. Dæ vigtignastø æ at dæ bli samla o johmt. Bli no dette jort soleine, og dei so koma ette us ofsa haldø dæ gaaandis, so kan for grænd faa, otor øllo desse skrjfto, si eiø saga mæ ti'n; o endøle ner dei reisast up dei so æ kara te di, so kan alt dette tenø dei te vyrhji ner dei sfo skrivø sagæ aat allo Baldrisø, en aat heilø Baldris følkøgrøpe her. Kunna mø Baldrisadn, byjhnø mæ desse,

so trur e alle are bygdefølk taft trast ette us. Størrø tenist kunna mø mest inhji tænhji us mø kunna jera heilø norfko nasjone, en dæ kunna bli at mø gange dei fere mæ desje arbete.

Mæ e svalla um dette samlingsarbeid fan e vøl faa løv te minnø alle dei so duge te ta se fere mæ di, at tanfin æ anvendele paa enfelte persona lifeso væl so paa heile fameli, o paa alle nybhjjara o paa alla nybhgda, anti dei høhrø eit einastø slags bygdafølk te en dei æ blanda tesamen taa alløslag.

No æ dæ hji dæ aleinø at dette kunna bli us te ein stor hugna; men baadø æ dæ læffert taa us at mø vijø ærø o aftils før førældro o ætt'n o bevarø minne um vort eiø følk; o so æ dæ væl vært brhø at mø lærø alt so læraft fan um førædradn bore. Dæ æ hji nokon taa us so har en æ ei duste meir, fo dugele'n fan vera, en dæ han ha ærva mæ bloe si ifraa slækt ette slækt alder so langt te bakers. Denne love um arbeleheite æ ei taa dei fastastø og strengastø lobo so ta mast ober us. So fan hji ændraft fo inhji mø prøvø paa dæ, o rymmø ifraa'n æ dæ hji nokon so fan. Den so daa vil

jednø leva eit gluft o nyttogt liv han har
 væl førnø'n at'n har go greiø paa fo dæ
 va' to fjølk han æ nekomin ifraa, o lo'n
 har te lihjast ette, so han veit baadø fo
 gaabo o fo meina han ha faat i desse
 arbe. Han kan væra vissjø paa at han
 finnø dæ ha vøre mange trauste o um se
 fara i ætt'n has, so'n kansji litna myhji
 paa o har let før ta ette. Men dæ kan
 offo hændø at han kan finnø at han maa
 aftø se so'n hji tæf ette engor oduga en
 enfort hjonø so'n æ i slætt mæ. Solein
 so kan ei slekø ættetablø bli tes te nofo
 anna'n herrø te ærø dei gamlø, en te sh=
 nø are fo gresfe o grusfe fjølk ein æ taa.

Men eis mø hji skundø us mæ desse so
 gaar dæ taft ein heil del taa di bestø so
 funna samlast. Dæ liv langt paa kveld
 mæ so mange taa dei gamlø fjølko so ha
 flete og trælt so trubærdigt o ilherbele.
 Droytte o utsletne ærø dei so svert mange
 taa dei, at mø funnø hji undrast paa dæ
 at dei dra se sta te kvilø se, o soleine bli
 burtsø før us. Skuldø dæ aftast vært at
 dæ jerist nofo flett so e ha tala um, so
 funnø mø alle sjønø at mø maa ruslø
 paa us, og dæ trast. E veit no dæ at dæ
 æ nok engon her o der so ha bryt mæ no=

fo slett, men e ivela før di at dæ ha vørte alt førlite taa di enno.

Wæ mō pratō um o samlō desse up-
 sfrystidn sō kunna dæ nævnaft are ting
 sō bordō huffast paa, o sō ofso hohrō te
 her. E meina dæ at mō bordō santō
 isaman o jōhmō mange ting sō ha hohrt
 dei gamlō te, sōso gamla bōka, 7uljo o
 spenno, itaup, bōlla, sfrin, øsjo, væv-
 sjeie, o lykt ne te hespōtrøn; anti no dette
 æ ifra Nōri en dæ æ ifraa nhbhjjardago.
 Alle slags belæto o sjeldri, alle gamle
 Brev, atesta, o alla dukkemento, baadō
 paa norst o engels, skulde no hji paa
 nokon maate suffast burt, men skulde
 samlast o jōhmast.

Mangt o dæ mestō taa di e ha refna
 up kunna bevarast der dæ æ eldfrie bhgna
 te santō jæve en kōstbare ting i, sōso ve ei
 nokra taa dei stōstō skulo. Men dæ maa
 e faa løv te seia at ner dæ santast, slet:
 sō e ha nævnt, i hus sō æ utsætte før o
 brænnō up, en je dæ over te samlara sō
 hji ha eldfrie bhgna aat di, dæ æ verrō
 en um mō læta for bevara dæ i seno eig
 hus, for jaa se sjøl. Dæ allebestō æ at
 dæ bli samla paa stello der'n kan væra
 trng paa at dæ hji bli burtsō en brænnō

up. E meina dæ mæ at kanjji alt dæ so bli upskreve borde bringast te brandfrie bibliotek o der jøymast. Daa vørte dæ daa hji burtjuffa; o so kunna dæ daa bli te støstø nyttø før dei so jio sskrivø alla desse bhgdesagaidn o sia heilø Valdrisjagae. Dæ kan hændø at e lægg før stor vekt paa alt dette, denne samlinge o sskrivinge, men dæ ser so ut før me, at dette so e no ha sakt so mjhji um æ svært maaktpaalijjandis, o at dei ungsø iblant us so ha faat go lærdom, kunnsø væra sit fjølk te stor jølp, ejs dei vildø ta se taa desse arbeie.

J ei festtalø, so dei løvdø diffan denne tala sskuldø bli. bordø dæ vøl ha vøre mjhji meir taa di so æ løgle o morosamt, o so kan tenø te jæra fjølk jæle o paa'n maate lettø paa høridn deiris. Meir sskuldø e vøl ha garta um dæ so æ grekst o gluft jaa us. O dø haddø vøl ret te vente fleire bene or um dæ vafxø Valdris derheimø. Men e vaagdø me te seia ei nokre ølvørjle or um are ting, so økso kunnsø væra us tegoars. Dæ æ hji meininge mi dæ at e har nofo seers gøtt vet paa fo so æ klofast o vetognast før us; men dæ so æ sakt kan daa tænhjast over.

Dæ vanta hji paa anna'n kunna finno mangt anna tala um. E kan jeta dei vafrø norstø nøbne so bruktist derheimø; o e sijnist dæ at renno dæ Baldris blo i aaro aat nokon so bord'n ofso ha ret te bæra eit norstt en eit Baldrisnabn. Dei finø, gamlø garstnøbne skuldø ofso brukast mhhji meir. Dæ æ mest grøtele tænhji paa fo mange dæ va taa dei so sættø burt garstnøbne si daa dei kom hit. Ein kunna tænhji dei slestø dei uti sjø'n i hubu-ørslun, so vist kom paa fælt mange taa dei, paa overreisun i desja seino, dubbandis o rullandis seilshjopo so bruktist før. O den so skuldø tala so dæ vørte nokon mun i di um spraakø vort han maattø jera ei lang talø herrø um dæ. Dæ spraafe mø brukø mø so ha lært dæ iblant alleslags fjølk her, um dæ kunno vøl mange taa dikkan so lærdø sit Maal heimø, sijnast at dæ lifna paa enfort gamalt plaggø so ha vøre høtt so lænnte dæ hji æ anna en høtadn sjaa, kunno mø tru. Men um dæ no æ obant mæ vor eiø kunskap um spraakø so haldø mø taa di lel. D'æ vist mangan an en e so øfto hjem ihug den tie mø va smaæ o sat ikring peis'n i kveldsetun o lyddø

paa dei vaksno, ner dei sat o spikka øfsø= skøft en veltø paa snjøsføkkadu o førtældø Valdrið reglo o ævinty en jorðø sporat. Den so ha vørte utø for grammatik o glofo i fremmandø spraað han veit at dæ æ hji nofo anna spraað en Græst so kan minno ein um dæ funstrigno, snodigno Valdriðmaalø. Mjukt so ei vio o kvast so'n fyl æ dæ, men overkuvandis so ei skreo æ dæ mæ.

No i desse ti'en æ dæ no alleslags fel= skap o føreininga; o dæ æ hji gøtt o seia um dæ vøre bra at mø sleji us isamen i eit stort Valdrið samband; dæ kan hændø dæ lete se jæra. Men eis mø viljø so kunnø mø let saa istand hugnarfle Val= drið samlag i for grænd so har nok taa us te di. Desse samlage kunna jæra store ting før us, baadø mæ arbei før flete tanka so e ha tafe me te sæta fram før us her idag, o paa are maata. O so kunna dei daa, viðs dei vildø, binde se te= samen te eit stort samband. Dæ kunna kansji jølpe te so at dette samlingsar= beio, denne sagasfrivinge, o alt anna so kan væra us tegagns, vørte dreve paa n karfle o dugele við. Men kost dæ bærvægen so æ dæ dæ so æ um O jæra at

mø bli meir o meir einse mæ inan o at
 mø jølpe te so at norfkadn einast meire
 aarø fort. Mø beta at denne einheitstan-
 fin, denne samlingsstanfin, æ ober tus'n
 aar gammal der i Baldris. Dæ va der
 ho haddø lært'n ho Gyda Eriksdøtte, daa
 ho ga dæ na Mjetnø svarø te feretøls-
 menno has Harald, so vart falla Haar-
 fager.

Norsji e en nokon an har ho tala um o
 vebhji Baldrisadn. Dei æ vakne. Dei ha
 alti vøre vakne. Fhrigne o ferme fara,
 framhugne o raakloke kvemfølk — fleke
 ha dei vøre. Sleke viljø mø ofso væra.
 Høgt i ærø ska dæ rae haldaft minne um
 dei gamlø der heimø; dei jervø, stærkø
 nybhjjaradn, dei karfle take dei tok, dæ
 stølto navnø dei ha tent, alt dæ sto mø
 hurø, o um dæ sto mø øftø minnø inan.
 Dæ ska glea o sthrhji us baadø i dei
 goø dago so koma, o i dei leiø; so lænji
 so Baldris navnø vara og Baldrisfjelle
 staa.

